

FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

INFORMACJA WPROWADZAJĄCA

Polskie przedsiębiorstwa w swojej działalności zajmują się głównie usługami i produkcją na rynek krajowy i są mało zinternacjonalizowane, w porównaniu do innych państw Unii Europejskiej. Niewiele ponad 30% firm w Polsce eksportuje, z czego jedynie 5- 6% poza rynek EU.

Podjmując sprzedaż za granicę, większość polskich firm kieruje swoje dobra do państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Pomimo aktywności sektora MMŚP w skali europejskiej oraz korzystania z różnych programów finansujących działania dedykowane internacjonalizacji przedsiębiorstw, to eksport polskich firm poza UE jest w dalszym ciągu niewielki, co m.in. ogranicza ich rozwój i próby kreowania globalnych marek i rozpoznawności ich jako polskie.

Problemami z którymi borykają się polskie MMŚP planujące eksport, to przede wszystkim ograniczony dostęp do informacji na temat działania rynków i ich klientów oraz bariery językowe, prawne, reglacyjne, taryfowe i pozataryfowe.

Okazuje się, że Polonia jest często pierwszym klientem dla polskiego eksporterów. To zazwyczaj, za pośrednictwem Polonii polskie firmy znajdują dostęp do zagranicznych odbiorców. Taki początek ekspansji na eksportowym rynku wybierają głównie firmy sektora MMŚP. Dzięki współpracy z Polonią, polscy przedsiębiorcy niwelują wspomniane wyżej bariery i problemy. Jednak poziom i skala współpracy z Polonią jest w dalszym ciągu zbyt mała, często oparta na przypadkowości. Brakuje systemowych i dedykowanych programów wsparcia dla polskich przedsiębiorców wykorzystujących potencjał i wiedzę Polonii. W szczególności brakuje pomysłu na współpracę z Ameryką Północną, która jest najbezpieczniejszym i najbardziej konsumpcyjnym rynkiem na Świecie oraz największym odbiorcą dóbr europejskich. Należy przyjąć do wiadomości, że blisko 13 milionów obywateli USA i Kanady jest polskiego pochodzenia i stanowi jedną z największych grup etnicznych w tej części Świata, a jej potencjał ekonomiczny jest porównywalny z tym nad Wisłą.

Koncentracja działań pro- eksportowych Polski powinna być w dużej części skupiona na transatlantyckiej wymianie gospodarczej, a ratyfikacja umowy CETA jest dopingiem i powodem do jak najszybszej reakcji Państwa i samorządu gospodarczego w Polsce na pilną potrzebę współpracy z Polonią „gospodarczą”. Umowa CETA obejmuje swym zasięgiem Polonię zamieszkałą nie tylko w Ameryce Północnej, ale również w całej Unii Europejskiej. To dostęp do blisko miliarda klientów.

O tych i innych problemach rozmawiano we wrześniu 2017r. w trakcie II Forum Gospodarczego Polonii Świata w Tarnowie.

23 października 2017r.

Biuro Organizacji

Forum Gospodarczego Polonii Świata

FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

II FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

W dniach 4-5 września 2017r. odbyło się w Tarnowie II Forum Gospodarcze Polonii Świata, w którym udział wzięło blisko 200 gości, reprezentujących 28 krajów Świata: Anglię, Australię, Austrię, Belgię, Białruś, Czechy, Ekwador, Francję, Finlandię, Grecję, Hiszpanię, Holandię, Irlandię, Kanadę, Litwę, Mołdawię, Niemcy, Norwegię, Polskę, Rosję, Rumunię, Stany Zjednoczone, Słowację, Szwecję, Ukrainę, Węgry, Włochy, Zjednoczone Emiraty Arabskie.

Wśród uczestników swoją obecność odnotowały zarządy i kierownictwo 36 międzynarodowych i regionalnych zrzeszeń polonijnych, reprezentujących blisko 100 organizacji, w tym: Europejską Unię Wspólnot Polonijnych (39 organizacji), Kongres Polonii Amerykańskiej, Kongres Polonii Kanadyjskiej, Kongres Polaków w Republice Czeskiej, Polsko - Amerykańską Izbę Gospodarczą z Chicago, Polsko - Amerykańską Izbę Handlową Zachodniego Pacyfiku z Seattle, Polish American Business Club New York, Polsko- Amerykańskie Stowarzyszenie Przedsiębiorców Budowlanych, Polish Women in Business, BCC Łoża Chicago, Polsko - Kanadyjską Izbę Gospodarczą z Toronto, Europejsko- Kanadyjskie Zrzeszenie Izb Gospodarczych z Vancouver (28 organizacji), Kanadyjsko- Europejskie Stowarzyszenie Izb Handlowych z Toronto –EUCOCIT (31 organizacji), Polsko - Grecką Izbę Gospodarczą, Międzynarodowe Stowarzyszenie Przedsiębiorców Polskich na Ukrainie, Polsko- Irlandzki Klub Biznesu, Polsko- Białoruską Izbę Handlowo-Przemysłową, Fundację Euro Polonia w Holandii, Australian International Research Institute Incorporated, Polsko-Austriackie Stowarzyszenie Informacyjno-Integracyjne "Elipsa", Centrum Polskie Ignacego Jana Paderewskiego w Brukseli, Business Partners Club Czeski Cieszyn, Polski Związek Kulturalno-Oświatowy w Republice Czeskiej, Moldova-Polonia Business Club, Polonia Czerepowiec Club (Rosja), Biznes Klub Polonia w Wologdska (Rosja), Biuro Rozwoju Polsko-Rumuńskiej Współpracy w Bukareszcie, Dom Polonii na Podolu- sekcja biznesu, Dom Polski w Norwegii, Rada Polonii w Erzsébetváros (Węgry), China Europe Business Services, Stowarzyszenie Polskich Przedsiębiorców Ziemi Lwowskiej, Stowarzyszenie Polsko - Włoskie w Salerno, International Desalination Association, The Energy Industries Council, Global Reporting Initiative UAE Chapter, Fundację Polonia, Światowy Kongres Polaków. Środowiska mediów reprezentowane były przez: TVP Info, TVP Polonia, Telewizja Polonijna PEPE (Niemcy), Telewizja Polonijna "Taste of Emigration" (Norwegia), Polish News (USA), Dziennik Związkowy (USA), Radio Deon (USA), Magazyn Polonii Elipsa (Austria).

W trakcie debat, dyskusji i obrad uczestnicy Forum wyrazili swoje spostrzeżenia oraz określili propozycje i postulaty. Uczestnicy spotkania w Tarnowie uznali, że zgłaszane przez nich inicjatywy mogą być ważnym i kluczowym elementem efektywnej i przynoszącej obopólne korzyści współpracy Polonii z administracją RP, polskim samorządem gospodarczym i przedsiębiorcami na rzecz skutecznego umiędzynarodowienia promocji Polski za Granicą i wzrostu eksportu. Zgodnie uznano, że istnieje duży obszar niewykorzystanego potencjału w zakresie wzrostu kooperacji biznesowej z polskimi przedsiębiorcami oraz inwestycyjny w obszarze współpracy z samorządami i jednostkami administracyjnymi otoczenia biznesu. Zdefiniowano oraz przedstawiono szereg priorytetowych i ważnych dla rozwoju współpracy gospodarczej propozycji. Poniżej prezentujemy te najczęściej i najmocniej artykułowane w trakcie Forum.

FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

1. Powstanie w Ministerstwie Rozwoju Departamentu lub przynajmniej Wydziału „Komunikacji, Partnerstwa i Współpracy Gospodarczej z Polonią”.

Polonijne środowisko biznesu (obecne na Forum) apeluje do kierownictwa MR o rozważenie powołania w strukturach resortu, departamentu/ wydziału, który zajmował się będzie relacjami gospodarczymi z Polonią. Należy zapewnić Polonię, że istotne i wartościowe inicjatywy będą miały w Polsce kompetentnego odbiorcę-adresata, który będzie gwarantem rzetelnego zapoznania się z pozyskaną informacją, propozycją lub uwagą oraz zostanie udzielona wiarygodna odpowiedź i merytoryczna ocena ich wartości i wagi. Polonia oczekuje od MR stworzenia profesjonalnego systemu konsultacji oraz uruchomienie ścieżki dostępu do miejsc decyzyjnych, ze ściśle określonymi kompetencjami. Dotychczasowe jednoosobowe stanowisko ds. Polonii miało charakter symboliczny i incydentalny, było jedynie częścią jednego etatu. Wydaje się naturalne powstanie 2-3 etatów merytorycznych oraz stanowiska koordynatora ds. komunikacji gospodarczej Polonii z pozostałymi resortami, które pośrednio również mają wpływ na współpracę gospodarczą (np. Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej).

Możliwości i potencjał Polonii, a przede wszystkim jej kontakty w krajach zamieszkania i działalności biznesowej wymagają zdecydowanego działania MR w zakresie zaangażowania Polonii w proces promocji Polskiej Marki oraz łączenia jej interesów biznesowych z polską gospodarką. Do realizacji tych celów należy wspólnie opracować systemowe instrumenty i narzędzia wsparcia. Pracownicy proponowanego departamentu posiadający takie narzędzia oraz kompetencje winni świadczyć pracę na rzecz Polonii w celu efektywnego wykorzystania jej wiedzy, doświadczenia i możliwości.

2. Utworzenie międzynarodowej sieci ośrodków doradztwa i promocji dla polskich firm, na bazie polonijnych organizacji otoczenia biznesu.

Sieć „Polonijnych Ambasad Gospodarczych” to jedna z propozycji, która została zainicjowana przez Organizatorów Forum i polonijne izby gospodarcze. Niemal w każdym kraju Świata zamieszkują Polacy. W krajach, które znajdują się na liście tzw. „krajów priorytetowych” dla polskiej gospodarki mieszka większość Polonii. Jest ona dość dobrze zorganizowana, ma stabilną pozycję i w wielu przypadkach osiągnęła ekonomiczny sukces. Na wszystkich kontynentach działają polonijne organizacje otoczenia biznesu. Skupiają one firmy z różnych branż, które doskonale znają lokalne uwarunkowania ekonomiczne, prawo, obyczaje biznesowe, a przede wszystkim są w stanie rzetelnie ocenić potencjał i możliwości ekspansji polskich firm na tych rynkach. Większość tych organizacji współpracuje już z polskimi firmami. Jako organizacje non-profit udzielają bezpłatnych porad, pomagają w kontaktach biznesowych, organizują spotkania B2B, wystąpień targowych i innych. Serwis ten jest jednak na ograniczonym poziomie, wynikającym z kosztów ponoszonych przez te organizacje oraz wykonywaniem tych usług w tzw. „czasie wolnym”. **Możliwości wsparcia są więc ograniczone, a wiedza, kontakty i doświadczenie Polonii nie są wykorzystane.** Uczestniczące w trakcie Forum delegacje z blisko 30 krajów, które reprezentowały ponad 100 organizacji polonijnych, poparły inicjatywę i projekt Organizatorów, który ma stworzyć międzynarodową sieć polonijnych ośrodków doradztwa i promocji Marki Polskiej oraz polskich przedsiębiorców. Sieć tworzyć mają polonijne organizacje otoczenia

FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

biznesu lub powołane (wskazane) przez nie podmioty, które działają na wybranych rynkach. Organizacje te powinny mieć swoją historię min. 5 - letnią, otrzymają pozytywną opinię miejscowego Zagranicznego Biura Handlu (dawniej WPHI) oraz będą posiadać rekomendacje i opinie polskich i zagranicznych podmiotów. Ośrodki te opracują zakres (koszyk) usług, które będą wycenione na ok. 60- 70% ceny rynkowej danego kraju. Polonia oczekuje, że MR lub inna wytypowana jednostka finansowa w Polsce, stworzy projekt i instrumenty wsparcia dla polskich przedsiębiorców, które umożliwią otrzymanie dodatkowej dotacji w wysokości ok. 50% do wycenionego koszyka świadczeń, co umożliwi firmom dostęp do usług komercyjnych na poziomie ok. 20-30% wkładu własnego. Ma to szczególne znaczenie dla firm sektora MMŚP, które zamierzają rozpocząć działalność na nowych rynkach, a ponoszone ryzyko ich ekspansji będzie zminimalizowane. Projekt ten ma znaczący wpływ na internacjonalizację sektora MMSP. Wykaz polonijnych ośrodków doradztwa będących w sieci powinien być dostępny na oficjalnym portalu MR, a wybór ośrodka należeć będzie do firmy zlecającej usługę, która zakwalifikowana zostanie do programu przez wskazaną jednostkę finansującą. Wśród członków sieci będą obowiązywać reguły i zasady konkurencyjności. Szczegóły programu „polonijnych ambasad gospodarczych” są w trakcie opracowania oraz konsultacji i powinny być zakończone do końca 2017r., a następnie przesłane do MR.

3. Stworzenie branżowej bazy danych firm polonijnych zainteresowanych współpracą z polskimi przedsiębiorcami i inwestorami na terenie Polski.

Kolejny postulat Forum w Tarnowie podnoszony przez Polonię i polskich przedsiębiorców to stworzenie branżowej bazy organizacji i firm polonijnych z podziałem na kraje. To niezwykle cenne narzędzie dla polskich firm poszukujących partnerów i kooperantów na rynkach zagranicznych. Baza danych firm polonijnych powinna ułatwić dostęp do etnicznych rynków zbytu oraz pobudzić działalność pro- eksportową firm, które dotychczas nie oferowały swoich produktów poza granicami Polski. Zintegrowana baza to również wsparcie dla samorządów, dająca dostęp do rodaków pochodzących m.in. z ich regionów, którym mogą złożyć oferty inwestycyjne oparte na lokalnych potrzebach. Wykorzystanie patriotyzmu gospodarczego w połączeniu z zakorzenionym regionalizmem i związkami rodzinnymi, to jeden z elementów strategii wzrostu zainteresowania Polonii inwestycjami w Polsce „regionalnej” lub kooperacją i tworzeniem firm rodzinnych typu join-venture.

Istnieje obecnie na rynku szereg baz firm polonijnych. Są one jednak rozproszone na setkach polonijnych portali i trudne do zidentyfikowania, a w części dostęp do nich jest płatny. Wolą uczestników Forum jest współtworzenie takiej bazy, a w roli koordynatora projektu tworzenia polonijnej bazy firm i organizacji (w danym kraju) widzą Zagraniczne Biuro Handlowe (WPHI), które aktywizować będzie lokalną Polonię do jej tworzenia. Biuro powinno gromadzić i segregować otrzymane dane, korzystając np. ze wsparcia i pomocy stażystów – młodzieży polonijnej. Aplikacje do tworzenia zintegrowanej bazy danych są obecnie przygotowywane przez Biuro Informacji Gospodarczych PEGAZ - Organizatora Forum Gospodarczego Polonii Świata. Powstała w ten sposób baza danych o firmach polonijnych będzie powszechnie dostępna i bezpłatna.

FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

4. Stworzenie Narodowego Funduszu Inwestycyjnego dedykowanego Polonii, która wobec braku historii bankowej na terenie Polski nie ma możliwości korzystania z kredytów w polskich bankach.

Przedstawiciele Polonii zwrócili uwagę na utrudniony (lub też niemożliwy) dostęp do kredytów w polskich bankach. Brak historii bankowej/kredytowej na nterenie RP eliminuje potencjalnych inwestorów polonijnych z dostępu do kredytów w polskich bankach. Zasugerowano, by stworzyć celowy Fundusz Inwestycyjny, który będzie bardziej elastyczny, umożliwi dostęp do kredytów polonijnym przedsiębiorcom, przyjmie opinie banków zagranicznych lub też będzie gwarantem dla polonijnego kredytobiorcy, korzystającego z ofert polskich banków komercyjnych. Transfer kapitału na inwestycje w Polsce, z niektórych krajów, jest dość skomplikowany i kosztowny. Dostęp do kredytów w polskich bankach może wpłynąć pozytywnie na ilość i wielkość inwestycji oraz na wzrost wymiany handlowej, w szczególności w sektorze firm MŚP.

5. Tworzenie zagranicznych oddziałów banków kontrolowanych przez Skarb Państwa (np. PKO BP, PEKAO S.A., BGK) w kluczowych dla Polski krajach partnerskich, gdzie zamieszkuje znacząca ilość Polonii.

To postulat związany w części z poprzednim punktem. Oddziały polskich banków w takich krajach jak USA, Kanada, Wielka Brytania, Niemcy, Szwecja, Holandia czy Irlandia mogą ułatwić dostęp do kredytów oraz tańszych, bezpiecznych transferów i sprawnych operacji finansowych. Banki polskie w tych krajach pełnić też będą rolę zachowania przez Polonię polskiej tożsamości i więzi z Polską, a dla zagranicznych firm będzie to sygnał dobrej pozycji Polski i element zapewnienia bezpieczeństwa finansowego. Oddziały polskiich banków mogą też być pomocne dla Narodowego Funduszu Inwestycyjnego dedykowanego Polonii w ocenie zdolności kredytowej i wiarygodności firm z kraju działalności zagranicznego oddziału banku. Należy też rozważyć stworzenie Polonijnego Banku w Polsce, którego udziałowcem mogą być inwestorzy polonijni i Skarb Państwa (lub jeden z należących do niego polskich banków) lub też powołanie do działalności parabanku (zgodnie z polskim prawem), jako instytucji finansowej działającej podobnie jak banki komercyjne czy spółdzielcze.

6. Stworzenie narzędzi i instrumentów wsparcia, które mogą mieć pozytywny wpływ na zainteresowanie Polonii inwestycjami na terenie Polski, kooperacją i wymianą handlową z polskimi firmami.

a/ Targi, Konferencje- projekt umożliwiający polonijnym przedsiębiorcom i organizacjom otoczenia biznesu na szerszy niż dotychczas udział w targach i wystawach na terenie Polski. np. dotacja celowa dla organizatorów imprez targowych, konferencji na sfinansowanie udziału i pobytu wystawców skierowanych przez polonijne organizacje otoczenia biznesu i rekomendowanych przez Zagraniczne Biura Handlowe (dawne WPHI).

b/ Misje Gospodarcze-program współfinansujący organizację gospodarczych misji przyjazdowych przedsiębiorców polonijnych do Polski (program dedykowany samorządom, w szczególności PW).

c/ Wizyty studyjne- wizyty studyjne przedsiębiorców polonijnych (wraz z zagranicznymi partnerami) w specjalnych strefach ekonomicznych, parkach technologicznych, samorządach

FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

i u polskich przedsiębiorców. W projekcie udział będzie mógł wziąć polonijny przedsiębiorca, który zabierze ze sobą (z kraju swojego zamieszkania) potencjalnego inwestora, kooperanta lub partnera biznesowego zainteresowanego współpracą z polskimi podmiotami. Wizyty studyjne powinny być profilowane, dedykowane konkretnej branży i połączone z jej prezentacją w kontekście całego kraju (np. seminarium lub branżowe forum biznesowe). Projekt w szczególności powinien dotyczyć polskich specjalności eksportowych, ofert niszowych najlepszych tradycyjnych ofert regionalnych.

d/ Inkubator dla Polonii- powstanie inkubatora załączkowego dedykowanego Polonii, jako miejsce „postoju” umożliwiające poszukiwanie pomysłu na biznes w Polsce lub dokonanie analizy i oceny potencjalnych inwestycji. Inkubator zapewnia lokatorowi serwis pobytowy (noclegi, logistykę, infrastrukturę biurową, itp.) i biznesowy (doradztwo prawne, finansowe, konsultacje, organizacje spotkań B2B itp.). Projekt powstania inkubatora jest obecnie przedmiotem analizy i w trakcie konsultacji z organizacjami polonijnymi.

7. **Działalność polskich placówek ekonomicznych za granicą.**

Uczestnicy Forum ocenili aktualny poziom kadr ZBH pod względem ilości etatów oraz przygotowania merytorycznego personelu w większości placówek. Wg. uczestników Forum jest wiele zastrzeżeń, co do kwalifikacji i doboru kadr. Zbyt mało korzysta się z lokalnych zasobów kadrowych, a jeśli już zatrudniona jest osoba miejscowa, to zazwyczaj nie posiada dostatecznej wiedzy, doświadczenia i rozległych kontaktów biznesowych. Prawdopodobnie wynika to z ograniczonych środków na etat, co automatycznie wyklucza pozyskanie osób o wyższych kwalifikacjach. Należy zastanowić się, czy jest sens zatrudniania osób nie posiadających kontaktów biznesowych, kwalifikacji i wiedzy, które od pierwszego dnia zatrudnienia nie będą wykorzystane. Zdobywanie doświadczenia, „wgrzywienie” się w lokalne środowisko, to proces 2-3 lat pracy dla osoby z zewnątrz. Zakładając kadencję 4 lat, jest to niewątpliwie marnotrawstwo pieniędzy. Wydane środki na etat prawdopodobnie nie zwrócą się w formie uzyskanych wymiernych korzyści ekonomicznych i wizerunkowych kraju (np. pozyskanie inwestorów, założony wzrost eksportu na dany rynek). Wydaje się, że przekazanie obsługi ZBH (dawnych WEH/WPHI) do PAIH, która jest spółką akcyjną prawa handlowego, nie jest najlepszym wyborem. Jak każda spółka jest zainteresowana oszczędnościami i minimalizmem w uzyskaniu efektu końcowego, co w przypadku promocji polskiej gospodarki i realizacji efektywnego serwisu na rzecz polskich firm na rynkach zagranicznych, nie jest najlepszym pomysłem. Z opinii uczestników Forum, najlepiej funkcjonowały placówki ekonomiczne podległe bezpośrednio pod resort gospodarki w latach 2000-2007 (czyli tzw. WEH-y). Placówki te miały obsadę min. 3-osobową, a kadry były dobrze przygotowane i blisko współpracowały ze środowiskiem biznesu polonijnego oraz z placówkami podległymi pod MSZ.

Zwrócić również uwagę na mapę powstających ZBH. Zaskoczeniem jest brak ZBH w USA, w takich ośrodkach jak Chicago, Nowy Jork, Floryda, czy na terenie Kanady w Vancouver i Montreal. Ponadto 1 etat w Toronto jest nieporozumieniem (przyp. Umowa CETA). Ważnym punktem na mapie powinien być Dublin, ze względu na znaczenie i wpływy społeczności irlandzkiej w różnych regionach Świata i dużą ilość zamieszkałych Polaków. Warto wzmocnić tam swoją obecność.

FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

8. Reprezentacja Polonii w Sejmie i Senacie- powstanie okręgu wyborczego dla Polonii. Umożliwienie rejestracji list kandydatów obywatelom polskim, zamieszkujących na stałe poza granicami Kraju i zapewnienie im 1 miejsca w Senacie i 3 w Sejmie. Polonia oczekuje inicjatywy ustawodawczej (przed wszystkim Senatu RP), która ureguluje zasady, procedury oraz możliwość przyznania Polonii miejsc w Senacie i Sejmie.

9. Polskie szkoły za granicą i dostęp do edukacji w Polsce są najważniejszym elementem stymulującym i zachowującym polskość oraz tożsamość narodową wśród Polonii.

Ilość polskich szkół za granicą i uczących się w nich dzieci pochodzenia polskiego systematycznie spada i nie wynika to z kryzysu demograficznego Polonii, a głównie z braku funduszy utrzymujących takie placówki. Paradoksalnie, w niektórych krajach liczba dzieci i młodzieży pochodzenia polskiego wzrosła. Finansowany przez Polski Rząd ORPEG (Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą) wspiera polskie szkoły w ograniczonym zakresie i koncentruje się na placówkach, które są w sieci ORPEG. W pozostałych brakuje podręczników i pieniędzy na wynagrodzenie dla nauczycieli. Polonia sama finansuje koszty prowadzenia tych placówek. Główny problem to brak materiałów dydaktycznych, w tym podręczników przystosowanych do nauki w systemie tzw. „szkoły sobotniej”, które są głównym źródłem edukacji dzieci za granicą. Należy zwrócić uwagę, że już pokolenie dzieci „młodej” emigracji z Polski mają problem z językiem polskim i szybko tracą polską tożsamość. Znajomość języka polskiego i historii, to fundament więzi z Polską. Bez tego nie będzie w przyszłości związków emocjonalnych, rodzinnych i biznesowych z krajem swoich przodków. Polonia oczekuje zredagowania podręczników przystosowanych dla szkół weekendowych i zapewnienie dostępu do nich. Brakuje również projektów edukacyjnych na polskich uczelniach dla maturzystów i studentów zagranicznych, którzy mogliby przez semestr lub dwa studiować w Polsce. Warto opracować propozycje popularnych pobytów tzw. GAP YEAR i rozpropagować je wśród młodzieży polonijnej. Zwrócono też uwagę na system rekrutacji na wyższe uczelnie państwowe (na studia dzienne, bezpłatne). Młodzież polonijna, która ma lokalne matury powinna być uprawniona do możliwości korzystania ze studiów na takich samych warunkach jak polska młodzież oraz posiadać równy dostęp do systemu stypendialnego. W trakcie Forum padła propozycja uruchomienia programu dla polonijnej młodzieży umożliwiającego bezpłatne studiowanie na wybranych do projektu uczelniach i na określonych kierunkach, w zamian za podjęcie pracy (po zakończeniu edukacji) w polskiej firmie przez okres minimum równoważny czasowi studiów lub otwarcie własnej działalności gospodarczej na terytorium Polski.

10. Koncentracja wydarzeń dedykowanych Polonii.

Uczestnicy Forum w Tarnowie zaapelowali, by rozproszone w czasie i miejscu najważniejsze spotkania dedykowane Polonii organizowane na terenie Polski odbywały się w jednym lub bliskim sobie terminie. Sugestia dotyczy głównie imprez obejmujących obszar gospodarczy. Wynika to z ograniczenia wizyt w Polsce przedstawicieli polonijnego biznesu, którym trudno jest dostosować swój kalendarz do kilku wydarzeń odbywających się w różnych terminach w ciągu roku.

FORUM GOSPODARCZE POLONII ŚWIATA

Polonia pozytywnie oceniła termin Forum Gospodarczego Polonii Świata w Tarnowie (4-5 września 2017 r.), który jednocześnie mógł umożliwić udział w Forum Ekonomicznym w Krynicy, w Forum Inwestycyjnym w Skarżysku, w trakcie jednej wizyty w Polsce. Zaproponowano złożenie propozycji do Senackiej Komisji ds. Emigracji i Kontaktów z Polakami za Granicą, by w trakcie Forum w Tarnowie odbyła się specjalna sesja Komisji, w połączeniu z obradami Rady Polonii przy Senacie. Organizatorzy Forum oferują infrastrukturę do przeprowadzenia takich spotkań. Zasugerowano, by spotkanie Gospodarcze Polonii w 2018r. było „prologiem” dla Forum Polonii w Krynicy, które odbywa się dzień później, a uczestnicy imprezy w Tarnowie otrzymają wstęp (akredytacje) na Forum Ekonomiczne w Krynicy. W ten sposób efektywnie wykorzystana będzie obecność poważnych i wpływowych przedstawicieli Polonii z całego Świata, zapewni reprezentację wielu organizacji na tych najważniejszych, zdaniem uczestników FGPS, wydarzeniach dla Polonii.

Dokument opracowano na bazie zapisów video z debat i paneli, stenogramów, rozmów z przedstawicielami Polonii oraz analizy ankiet uczestników II FGPS:

**Biuro Organizacji
Forum Gospodarcze Polonii Świata**